

Zápis z jednání pracovní skupiny pro památkovou péči
ze dne 21. června 2012

rozšířeno o související jednání na ČKA v Praze
dne 26. června 2012

Místo: ČKA Brno

Termín: 21. června 2012

Od: 12.00 do 15.00 hod

Předsedající: Tomáš Jiránek

Členové PS: David Prudík, Petr Všetečka, Petr Hruša

BOD 1)

Obchodní dům Uran

Představenstvo pověřuje PS pro památkovou péči, aby se ujala úkolu a vyjádřila se k problematice.

Přílohy:

- Záznam z jednání představenstva dne 12. 6. 2012 ke kauze
- Tisková zpráva ČKA ze dne 16. května 2012
- E-mailová korespondence ze dnů 27. a 28. května 2012 mezi Naděždou Goryczkovou (ředitelkou NPÚ) a Prof. PhDr. Rostislavem Šváchou
- Vyjádření k rozhodnutí MK ČR (Rostislav Švácha)

Ing. et Ing. Tomáš Jiránek, bývalý člen Představenstva informoval členy PS ohledně jednání této kauzy, která se řešila na jednání Představenstva již v roce 2011.

Paní ředitelka Ing. Tamara Čuříková poslala PS na vědomí informaci, že pan předseda ČKA Ing. arch. Josef Panna jednal dne 19. června 2012 s generální ředitelkou NPÚ Ing. arch. Goryczkovou a jedním z bodů jednání byl též URAN.

ÚKOL:

Pověření K. Slané pro jednání s právníky ČKA k prověření procesních možností, revokace (využití opravného prostředku nebo nového návrhu na prohlášení), zamítnutí návrhu ČKA na prohlášení předmětného objektu na kulturní památku ze strany ministerstva kultury. Ing. Petr Všetečka zjistí podrobnosti na MPÚ Liberec.

BOD 2)

Havlova knihovna - podnět Ing. arch. Vlado Miluniče

Předseda PS Ing. et Ing. Tomáš Jiránek informoval členy PS, že obdržel e-mailem podnět k prošetření stavu a průběhu záměru „Havlovy knihovny v Praze“.

ÚKOL:

Ing. Tomáš Jiránek přepošle materiál všem členům pracovní skupiny. Ti se seznámí s materiálem, který zaslal Ing. arch. Vlado Milunič a prověří to na příští PS.

BOD 3)

Obnova vily MÚNZ - podnět Ing. arch. Ludvíka Gryma

Ing. arch. Ludvík Grym telefonicky dne 21. června 2012 informoval pana předsedu Ing. et. Ing. Tomáše Jiráňka ohledně demolice této vily, která měla být původně jen rekonstruována a figurují zde autorizovaní architekti Ing. arch. Kristýna Casková a Ing. arch. David Šrom.

Stanovisko PS:

PS to vnímá jako příklad selhání preventivní ochrany významných architektonických památek a otázkou zůstává, kdo tento výkon preventivní ochrany (aktualizace seznamu památek) má vykonávat.

ÚKOL:

Ověřit památkový statut ochrany vily a získat stanovisko ze strany NPÚ a na Magistrátu města Brna – odboru památkové péče. K. Slaná ve spolupráci s Ing. Petrem Všetečkou do příštího jednání PS získají tyto stanoviska. Vedoucí PS se obrátí dopisem na příslušný Odbor památkové péče Magistrátu města Brna.

BOD 4)

Památkový zákon

- dílčí strategické jednání PS PP a členů „architektů“ předmětného poradního komise MK ČR, zastupující specifický zájem „architektura“ v projednávání věcného záměru nového zákona o PP
- návrh stanoviska pro MK ČR

Dne 20. dubna 2012 proběhlo na Ministerstvu kultury I. kolo jednání odborného týmu ve věci přípravy věcného záměru nového památkového zákona, kterého se zúčastnil pan předseda Ing. et. Ing. Tomáš Jiránek (členové PS e-mailem obdrželi zápis z jednání, věcný záměr nového památkového zákona, okruhy problémů vzešlé z námětů k věcnému záměru).

Dne 8. června 2012 proběhlo na Ministerstvu kultury II. kolo jednání poradního orgánu zřízeného k přípravě věcného záměru nového památkového zákona.

Přílohy:

- Zápis z jednání odborného týmu náměstkyně ministryně kultury PhDr. Anny Matouškové ve věci přípravy věcného záměru nového památkového zákona, Ministerstvo kultury - Nostický palác, dne 8. 6. 2012.
- Rozsudek jménem republiky č. j. 7 As 54/2010 – 121
- Stanovisko k posílení procesního nastavení NPÚ

ÚKOL:

Do 10. července 2012 je potřeba připravit za ČKA na Ministerstvo kultury shrnující stanovisko dosavadní fáze projednávání věcného záměru nového památkového zákona názor v poradním orgánu Ministerstva kultury ČR.

Vzhledem k závažnosti tohoto dokumentu připravila PS setkání s některými zástupci poradního orgánu, aby konzultovala některé možné společné postoje. K jednání byly pozvány osoby z poradního orgánu MK, které mají profesně blízko ke specifickému tématu

architektura či výkonu profese architektura. Jednání proběhlo v pražské kanceláři ČKA dne 26. června 2012 od 11hod. Účelem jednání bylo diskutovat dosavadní hlavní stanoviska České komory architektů k tématu věcného záměru nového zákona o památkové péči. Pracovní skupina pro PP při ČKA je toho názoru, že zvláštní pozornost v procesu projednávání věcného záměru zákona by měla být věnována provázanosti se Stavebním zákonem a se Zákonem o výkonu povolání. Ostatní body jsou však neméně závažné.

Na jednání dne 26. června 2012 byly diskutovány teze a stanoviska ČKA k tématu, které připravila PS PP na svém posledním jednání dne 21. června 2012. Diskuse byla věcná a přínosná pro další pokračování projednávání věcného záměru. Jednání se usneslo nad ochotou pokračovat v tomto rozšířeném zastoupení nad běžný rámec pracovní skupiny pro památkovou péči.

Vedoucí pracovní skupiny Ing. et. Ing. Tomáš Jiránek poděkoval přítomným a oznámil závěrem jednání, že PS PP předloží představenstvu ČKA na jednání dne 10. července 2012 návrh přednesené struktury stanoviska ČKA jako stanovisko komory k dosavadní fázi jednání o věcném záměru nového zákona o památkové péči.

Účast na tomto jednání předem potvrdili a následně se zúčastnili:

prof. Ing. arch. akad. arch. Václav Girsá (FA ČVUT - ústav památkové péče), omluvil se ze zdravotních důvodů

Ing. arch. Milena Hauserová, CSc. (FA ČVUT Praha – ústav PP) - přítomna

Ing. arch. Jan Kasl - omluvil se z důvodu dovolené

Ing. arch. Jan Sedlák – omluvil se před jednáním

Ing. arch. Miloš Solař /Český komitét ICOMOS/ - přítomen

Ing. arch. Libor Sommer - přítomen

Za ČKA PS PP přítomen:

Ing. et Ing. Tomáš Jiránek – PS PP

Ing. arch. Petr Všetěčka – PS PP

Za ČKA kancelář přítomen:

Kateřina Slaná – kancelář ČKA

JUDr. PhDr. Jiří Plos – právník ČKA

Na jednání byl přítomen Ing. arch. Josef Panna – předseda ČKA.

K tématu tzv. kompenzací K. Slaná informovala členy PS na jednání dne 21. června 2012 o e-mailové komunikaci s Ing. arch. Věrou Kučovou (náměstkyně NPÚ) ohledně systémů památkové péče pro jednotlivé země, která uvedla, že v řadě zemí poskytují kompenzační prostředky přímo odborné subjekty. V ČR je tomu tak, že NPÚ dává pouze doporučení k poskytnutí prostředků úřadům různých stupňů, které dotační systémy administrují – ať již resortní, krajské či různé obecní/městské. Tím spíše NPÚ nedostává komparativní informace jiných zemí a sledují spíše obecné otázky oprav, obnovy, atd. Je toho názoru, že jsou to prostředky na zvýšené náklady, a že nikde nebude kompenzace úplná, vždy spíše částečná /založeno dokumentace PP/.

Návrh stanoviska pro MK ČR

PS pro památkovou péči ČKA navrhuje zaslat na MK ČR jako své stanovisko ke dni 10. července 2012 k tématu věcného záměru nového zákona o památkové péči :

k rukám:

Mgr. Jiří Vajčner, Ph.D.

ředitel odboru památkové péče

Ministerstvo kultury, Maltézské náměstí 1, 118 11 Praha 1

Tel.: 257 085 413 / 414

E-mail: jiri.vajcner@mkcr.cz

STANOVISKO

České komory architektů ke dni 10. července 2012 k tématu věcného návrhu nového zákona o památkové péči

Česká komora architektů (dále ČKA) považuje níže uvedené body za zásadní k obsahovému projednání a včlenění do nového zákona o památkové péči.

- A. Česká komora architektů považuje za správné projednat legislativní úpravu v oblasti památkové péče jako nový zákon o památkové péči, nikoliv pouze jako novelu stávajícího zákona.
- B. Výlučná pozice autorizovaných architektů dle zákona č. 360/1992 Sb. u projektování vázaného na kulturní dědictví, a to ve všech projektových a koncepčních fázích, či nakládání s objektem s památkovou ochranou, a to i u zásahů, nepodléhajících stavebnímu a územnímu řízení.

V novém zákoně se musí objevit provázanost se zákonem č. 360/1992 Sb. ze dne 7. května 1992, o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění zákona č. 164/1993 Sb., zákona č. 275/1994 Sb., zákona č. 224/2003 Sb. a zákona č. 189/2008 Sb. Platné pro autorizace se všeobecnou působností, pro dílčí obor architektura a krajinářská architektura. Tímto bodem dochází k nápravě slabé účinnosti či obecného nerespektování stávající povinnosti projektovat autorizovaným architektem v případech dle zvláštního právního předpisu, v tomto případě dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn. Tato skutečnost není dostatečně provázána se související legislativou, není plnohodnotně účinná a dochází tak k zásadním pochybením v procesu správy památkově chráněných objektů.

Argument č. 1 – architekt je vzděláván a následně autorizován pro kvalifikovaný výkon v souvislosti s uceleným vzděláním ke kvalifikovanému výkonu, související s památkovou péčí, a to na všech úrovních autorizace dle zákona 360/1992 Sb. Architekt je akademicky a dále profesně vzděláván ke způsobilosti koordinovat, kooperovat, být v tématu integrujícím článkem.

Argument: č. 2 – přímý odkaz na § 18 Zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě ve znění zákona č. 164/1993 Sb., zákona č. 275/1994 Sb., zákona č. 224/2003 Sb., zákona č. 189/2008 Sb a zákona č. 153/2011 Sb.

- C. V rámci podpory zájmu „odbornosti“ zajistit tzv. odbornou způsobilost pracovníků památkové péče v rámci tzv. Odborného výkonu.

Česká komora architektů má ten názor, že má existovat státní památková péče, zároveň ale stojí o památkovou péči postavenou na osobní odpovědnosti jak na straně architektů, tak na straně památkářů. Bude usilovat o vyváženou míru mezi oběma. ČKA nabízí svou systémovou spolupráci a know-how přeneseného výkonu státní správy v těchto otázkách.

Odborná způsobilost pracovníků památkové péče a jejich samospráva nebo ověření odborných znalostí, nastavení osobní odpovědnosti).

Proces odborné činnosti pracovníků památkové péče musí podléhat jistým standardům výkonu, podobně jako podléhá standardům výkonů činností autorizovaných architektů. Může se týkat i standardů přístupů k různé hierarchii památkové ochrany.

Měl by existovat též kvalifikační rámec pro výkon činnosti památkového specialisty či pracovníka ve státní správě. ČKA považuje za zodpovědné zavést institut jisté „zvláštní způsobilosti či licence“ k odbornému výkonu na straně pracovníků památkové péče.

Do odbornosti dostat aspekt preventivní ochrany zájmu památkové péče (odborné stanovení hodnoty té dané památky).

- D. Způsob vymezení pojmů a subjektů v zákoně o památkové péči.

ČKA považuje za zcela zásadní aktualizovat a věcně vystihnout obecné odborné pojmosloví v památkové péči (příkladné pojmy např. restaurování, rehabilitace, rekonstrukce, restituice, památkový fond, plošná ochrana, apod., včetně provázanosti pojmosloví do stavebního zákona a souvisejících předpisů.

To se týká pojmů v památkové péči a subjektů zúčastněných ve veřejném zájmu památkové péče.

K tématu definice veřejného zájmu lze uvažovat o tezi, že památková péče či péče o národní historické a kulturní dědictví a vědomí je veřejným zájmem.

- E. v kapitole projektové přípravy k objektům v zájmu památkové péče účinně dát důraz na předprojektovou fázi (průzkumy) a fázi návrhu stavby (studie)

Jedná se o vysoce profesionální práci, která má zásadní vliv nejen na výsledek zásahu, ale také na ekonomiku, udržitelnost, správu, péči a obecné nakládání s památkou. Předurčuje kvalitativní, funkční a kulturně-historické souvislosti a vztahy.

Důraz na předprojektovou fázi (průzkumy) a fázi návrhu stavby (studie), zásadně honorované, to odpovídajícím způsobem.

Jedná se o vysoce profesionální autorizovanou práci, která má zásadní vliv nejen na výsledek zásahu, ale také na ekonomiku, udržitelnost, správu, péči a obecné nakládání s památkou. Předurčuje kvalitativní, funkční a kulturně-historické souvislosti a vztahy.

- F. Souvislost se zákonem o veřejných zakázkách

Na památky nesmí platit jediné kritérium nejnižší ceny z důvodu principiálního poškozování veřejného zájmu. Jedná se o vysoce profesionální „autorizovanou“ práci a jediné kritérium

nejnižší ceny vede k poškozování památek a kulturního dědictví.

- G. Stavebně-historické průzkumy (SHP) – dosáhnout podmínky autorizace – nový obor výhradně u ČKA.

Standard SHP musí být stanoven formou vyhlášky, nikoliv pouze obecně nezávaznou metodikou. Architektura jako obor se svými profesními autorizacemi, které se vážou k památkám, je zodpovědná vzděláním i výkonem profese kvalifikovaná, způsobilá a ke státní správě zodpovědná pro standardní výkon provádění SHP. Šlo by optimálně o samostatný nový obor autorizace u ČKA.

Zde nezapomenout na to, že autorizace v tomto smyslu nevyklučuje například vzdělání kunshistorie. To s vědomím, že SHP je věc týmové povahy, která by měla být vedena autorizovanou osobou. Autorizace SHP však nebude nahrazovat závazné stanovisko orgánu státní správy.

- H. Institut krajinného rázu – legislativní souvislost se z. č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny....odstranění vážný chyb v procesu, kde zájem památkové péče není odborně spravován

Citace a výklad a znění zákona č. 114/1992 Sb.

Krajinný ráz, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umístování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině. K umístování a povolování staveb a k jiným činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz, je nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody. Ochrana krajinného rázu se týká nejen území s jeho zvýšenými hodnotami (zvláště chráněná území a přírodní parky), ale i ostatní krajiny.

Česká komora architektů je toho názoru, že povaha a výklad termínu „Krajinný ráz“ nelze vykládat jednostranně z pohledu ochrany přírody, ale vyváženě též z povahy kulturních souvislostí. To znamená, že věta ze zákona cit.: „K umístování a povolování staveb a k jiným činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz, je nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody. Ochrana krajinného rázu se týká nejen území s jeho zvýšenými hodnotami (zvláště chráněná území a přírodní parky), ale i ostatní krajiny.“ neodpovídá požadavkům odborné způsobilosti při výkonu státní správy.

Tento bod považujeme za velmi vážný a je třeba jej provázat s výše uvedenými argumenty České komory architektů, týkající se tématu památkové péče.

- I. Z iniciativy památkové péče vzniká řada dokumentů, které mají dopady do územního plánování a dalších podrobnějších dohod o využití území (plány ochrany, management plán). Tyto instituty však nemají žádné legislativně-právní zakotvení.

V novém zákoně je nutno zakotvit míru závaznosti této dokumentace (např. rozhodnutím orgánu státní správy). Česká komora architektů podporuje včlenění do územně analytických podkladů v hierarchii územně plánovací dokumentace, například v podobě „nařízené územní studie s plánem ochrany“. Zároveň ČKA podporuje, aby byly tyto dokumenty zpracovávány autorizovanými architekty. Uvědomuje si však zároveň složitější vazby a vztahy těchto typů dokumentů.

*Poznámka: výše uvedená kapitola jako **Návrh stanoviska pro MK ČR**
je textem pro schválení a následné odeslání na MK ČR.*

Zapsali: Kateřina Slaná, Tomáš Jiránek